

Feest van de Moeder God – 1 januari – ABC

Eerste lezing: Numeri 6,22-27

Tweede lezing: Galaten 4,4-7

Evangelielezing: Lucas 2,16-21

Commentaar: Biddend leven – feest van de Moeder Gods

NUMERI 6,22-27

Eerste lezing uit het boek Numeri

De HEER sprak tot Mozes:

'zeg aan Aäron en zijn zonen:

als gij de Israëlieten zegent,

doe het dan met deze woorden:

moge de HEER u zegenen en u behoeden!

Moge de HEER de glans van zijn gelaat over u spreiden en u genadig zijn!

Moge de HEER zijn gelaat naar u keren en u vrede schenken!

Als zij zo mijn naam over de Israëlieten uitspreken

zal Ik hen zegenen.'

GALATEN 4,4-7

Tweede lezing uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de Galaten

Broeders en zusters,

Toen de volheid van de tijd gekomen was,

zond GOD zijn eigen zoon,

geboren uit een vrouw,

geboren onder de wet,

om ons, slaven van de wet, vrij te maken,

zodat wij de rang kregen van zonen.

En omdat ge zonen zijt,
heeft GOD de Geest van zijn Zoon, die
'Abba, Vader!'
roept,
in ons hart gezonden.
Ge zijt dus niet langer slaaf maar zoon
en als zoon ook erfgenaam
en wel door toedoen van GOD.

LUCAS 2,16-21

Uit het heilig evangelie van onze HEER Jezus Christus volgens Lucas

In die tijd haastten de herders zich naar Betlehem
en vonden Maria en Jozef
en het pasgeboren kind, dat in de kribbe lag.
Toen ze dit gezien hadden
maakten ze bekend wat hun over dit kind gezegd was.
Allen die het hoorden stonden verwonderd
over hetgeen de herders hun verhaalden.
Maria bewaarde al deze woorden in haar hart
en overwoog ze bij zichzelf.
De herders keerden terug,
terwijl zij GOD verheerlijkten en loofden
om alles wat zij gehoord en gezien hadden;
het was juist zoals hun gezegd was.
Toen de acht dagen voorbij waren en men het kind moest besnijden
ontving het de naam Jezus,
zoals het door de engel was genoemd
voordat het in de moederschoot werd ontvangen.

COMMENTAAR: Biddend leven

Omdat 1 januari op zondag valt, krijgen we de kans om zo op zondag het feest van de Moeder Gods te vieren. Dit keer sluiten de tweede lezing uit de Galatenbrief en de evangelielezing bij elkaar aan, terwijl de eerste lezing een beetje op zich staat. Dat schept kansen om Paulus wat explicieter voor het voetlicht te plaatsen – hij moet al zo vaak de duimen leggen omwille van de sterke verbanden die de zondagse liturgie doorgaans schept tussen de lezing uit het Oude Testament en de evangelielezing.

Vooreerst een woordje over de eerste lezing, die een klein pareltje is: de priesterzegen uit het boek Numeri. In protestantse vieringen wordt deze zegen nogal eens gebruikt aan het einde van de zondagse samenkomst, waarbij de dominee zijn handen in een wijds zegengebaar over de 'gemeente' (= het samengestroomde volk Gods) uitstrekt. De zegen, toevertrouwd aan de zonen van Aäron en daarom 'priesterzegen', is drieledig, en begint telkens met de woorden 'moge de HEER'. Het woord HEER is een weergave van de onuitsprekbare Godsnaam. Je mag daarvoor ook iets anders invullen, bijvoorbeeld de EEUWIGE, de gebruikelijke weergave in de Joodse editie van de Nieuwe Bijbelvertaling. Het gaat hoe dan ook om zegen! Wat een prachtig gebruik is het niet om elkaar te zegenen – we doen het veel te weinig. De drieledige zegen spreekt over bescherming (eerste lid), over het gelaat van GOD waarvan alleen de glans ons bereikt en dat ons genadig is (tweede lid) en over Gods' gelaat dat verborgen is, maar wel naar ons gekeerd en dat ons vrede schenkt. We eindigen dus met vrede, sjaloom. En juist deze vrede werd ook de mensheid aangezegd bij de geboorte van Jezus: 'Vrede op aarde voor alle mensen die Hij liefheeft.' (Lucas 2,14)

In de tweede lezing krijgen we een mooi opgebouwde gedachtegang van Paulus op ons bordje gelegd. GOD heeft zijn zoon gezonden, opdat wij de rang van zonen zouden krijgen. GOD heeft zijn zoon onder de wet laten geboren worden, opdat wij niet langer in een slaafse verhouding tot die wet zouden leven. Paulus denkt hier bij 'wet' aan een beperkte definitie van die wet, namelijk de wet als een geheel van verboden en geboden; hij gaat nu voorbij aan een andere dimensie van de wet, die voor hem ook heel belangrijk is, namelijk de verhalende wet, die voor ons belangrijke lessen bevat (zie bijvoorbeeld 1 Korinte 10,6). En laat het woord 'les' nu juist een geschikte weergave zijn voor het woord Tora! De gedachtegang gaat verder: wanneer wij 'zonen' zijn geworden, kinderen van GOD, dan ontvangen wij ook de gave van de Geest die in ons roept: 'Abba, Vader!' Het Aramese woord Abba voor Vader brengt ons heel dicht tot bij Jezus zelf: in zijn vertrouwelijke omgang met de Vader, noemde hij Hem Abba, Vaderlief! Ook wij, zegt Paulus, kunnen door de Geest GOD zo noemen.

De evangelielezing schetst een kort, maar mooi tafereel. We moeten het voor ogen zien te krijgen, zoals een schilder dat doet. De plaats van het gebeuren is Betlehem, de Davidstad. Over die stad hadden de herders een engelenvisioen gehad: 'Heden is in de stad van David voor jullie een Redder geboren.' (Lucas 2,14) de opbouw van het tafereel spreekt voor zich: eerst horen we over de komst van de herders (a), dan over de reactie van Maria op dat alles (b) en dan weer over het vertrek van de herders (a'). Zo staat de reactie van Maria in het centrum van de tekst: 'Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en overwoog ze bij zichzelf.' het verwoordt Maria's biddende omgang met het leven – dat is haar kracht!

De lezing sluit af met een opmerking die een beetje apart staat: op de achtste dag wordt Jezus besneden, overeenkomstig de wet, en ontvangt hij zijn naam: Jezus, Jeshua: 'JHWH brengt redding!' de naamgeving gebeurt tegen de achtergrond van een profetische roeping, want voordat Jezus in de moederschoot werd ontvangen, was zijn naam al bekend en genoemd.

Het feest van de Moeder Gods brengt ons in aanraking met de relatie tussen Maria en haar Zoon. Als vanzelf komt het gebed zo centraal in het vizier. En het gebed van de kinderen Gods wordt door Paulus in één kernwoord samengebond: Abba!